

ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРОЮ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Е. І. ЦИБУЛЬСЬКА, канд. екон. наук, доцент
*Харківській гуманітарний університет
«Народна українська академія»
61165 Україна, м. Харків, проспект Науки 15-А, кв. 25
ellatsib@gmail.com*

Сучасне середовище, що динамічно розвивається, ставить перед бізнес-структурами нові виклики. Останні статистичні дані говорять про те, що цифрова економіка має все більшу вагу у всьому світі. Так частка цифрової економіки у ВВП розвинених країн у 2020 р. склала 6,7%. [1].

Цифровізація економіки створює необхідність зміни традиційних підходів до ведення бізнесу та його управління. Використання стандартних класичних методів управління вже не дозволяє досягти лідерства та успіху на ринку.

В умовах цифровізації бізнес-структур можна назвати такі особливості трансформації їх систем управління [2]:

- підвищення прозорості бізнес-процесів;
- розвиток підприємницького духу у культурі та системі управління бізнесом;
- гнучкість та адаптивність поведінки бізнес-структури в умовах постійної нестабільності зовнішнього середовища.
- у міру прискорення ступеня мінливості довкілля традиційні ієрархічні бюрократичні структури управління поступово втрачають свою ефективність;
- цифровізація бізнес-процесів значно прискорює процеси децентралізації управління;
- акцент на знаннях.

Розглянемо ці особливості більш детально. Підвищення прозорості бізнес-процесів в даний час змушує багато бізнес-структур в управлінні використовувати систему ERP, яка розширює можливості менеджменту, спрощує створення, управління та облік результатів роботи команд із співробітників підрозділів бізнес-структури та зовнішніх джерел, дозволяє здійснювати планування організаційних змін [3].

Виведення на ринок нових продуктів і послуг, налагодження нових процесів та інформаційних систем вимагає від бізнес-структур розвитку підприємницького духу у культурі та системі управління бізнесом. Роль підприємця полягає в тому, щоб взяти відповідальність на себе за найскладніший і ризикований період переходу, комбінуючи наявні можливості у внутрішньому та зовнішньому середовищі бізнес-структури.

Прагнення бізнес-структур до гнучкості в умовах нестабільного середовища передбачає застосування принципів Agile. Даним принципам відповідає величезна кількість методів або практик, таких як: Scrum, Kanban, ощадна розробка, XP (екстремальне програмування), FDD (функціонально-

орієнтована розробка) та ін. Ключова спрямованість Agile – усунення бюрократії, розвиток швидкості та якості роботи, а також націленість на взаємодію з зацікавленими сторонами і результат діяльності.

В умовах цифрової епохи істотно змінюється роль менеджера у бізнес-структурі XXI століття. Відбувається процес суттєвого кількісного зменшення професійних менеджерів у бізнес-структурі, а їхня робота змінюється та ускладнюється. Традиційна організаційна ієрархія доповнюється системою горизонтальних управлінських комунікацій (supervisor-subordinate communications), що дозволяє різко скоротити кількість менеджерів середнього рівня.

У міру прискорення ступеня мінливості зовнішнього середовища традиційні ієрархічні бюрократичні структури управління бізнес-структури втрачають свою ефективність. З'являються так звані бірюзові бізнес-структури, які є новим етапом у розвитку управління, коли організація перебуває під керівництвом самоврядних команд, не схильних до ієрархії та централізованого управління [3].

Ще однією особливістю трансформації системи управління бізнес-структури в умовах цифровізації є акцент на знаннях, що призвів до появи великої кількості організацій, що самонавчаються (learning organization). У таких організаціях знання визнаються головною цінністю, і налаштовується безперешкодний процес їхньої передачі всередині компанії зверху вниз і знизу вгору, а також у зовнішнє середовище

Таким чином, нині відбувається стрімкий перехід до цифрової економіки, що веде до значних трансформаційних процесів у системі управління будь-якої бізнес-структури. У системі управління набувають все більшого поширення та розвитку підприємницький дух у культурі, адаптивні принципи (agile), концепція організацій, що самонавчаються, і концепція бірюзових організацій.

Список використаних джерел:

1. Geissbauer R., et al. Digital factories 2020-shaping the future of manufacturing. Pwc.de. URL: <https://www.pwc.de/de/digitale-transformation/digital-factories-2020-shaping-the-future-of-manufacturing> (Accessed 04 November 2022)
2. Leipziga T. et al Initialising customer-orientated digital transformation in enterprises. Sustainable Manufacturing: In: *14th Global Conference. GCSM. Procedia Manufacturing* 8. 2017. p. 517–524
3. Langer A. Information technology and organizational learning: managing behavioral change through technology and education. Boca Raton, 2011, 2ed. 260 p.